

САБОРНИК

БИЛТЕН БЕОГРАДСКЕ САБОРНЕ ЦРКВЕ
СВЕТОГ АРХАНГЕЛА МИХАИЛА

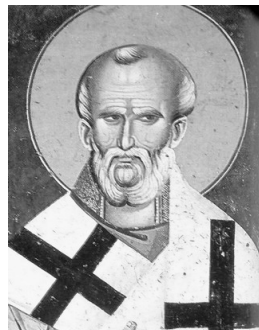
МОЈА СЛАВА - СВ. НИКОЛА - НИКОЉДАН

ЖИТИЈЕ СВ. НИКОЛАЈА МИРЛИКИЈСКОГ ЧУДОТВОРЦА

Овај велики Светитељ, слављен у читавој васељени, рођен је у граду Патара у Ликији, на територији данашње Турске. Његови угледни и имућни родитељи, Теофан и Нона, посветили су га Богу као уздарје, препознавши у њему дар Божији. Од стрица Николаја, Епископа патарског, млади Николај је поучаван духовном животу, а замонашен је у манастиру Нови Сион, који је његов стриц лично основао. По смрти својих родитеља, млади Николај је раздао сиромасима све своје имање, следећи Христове речи. Као свештеник у Патари, био је чувен по својој милосрђу, иако је свецело настојао да добра дела чини тајно. Повукао се у тишину и самоћу, како би познао Божији глас о томе којим путем да иде. Тако је, после усрдних молитава, зачуо глас одозго: "Николаје, пођи на подвиг у народ, ако желиш бити од Мене увенчан".

Одмах затим изабран је за Епископа града Мира у Ликији (отуд Мирликијски). Лош за живота народ га је сматрао светим. Био је познат као веома правдољубив, храбар, милостив и мудар. Ходио је међу људима као Анђео Божији и био веома добар пастир својој духовној стади. У време прогона хришћана под царевима Диоклецијаном и Максимијаном, бачен је у тамницу, али је и тамо наставио да подучава људе Речи Божијој.

Историјски је чувен догађај на Првом васељенском сабору у Никоји, када је Св. Никола најпре ватреним проповедима, а затим и шамаром разобличио јеретика Арија, бранећи Истину и Правду од јереси. Наиме, Арије је, својим лажним учењем - аријанством, направио раскол у Цркви и заблуде у народу. Сматрајући Николајев гест недостојним, Сабор га је лишио архијерејског чина, уклонио га са Сабора и ставио у тамницу. Међутим, Божија воља је била другачија. Знајући да се Николај борио за Истину и штитио право учење Цркве Христове од лажи, Христос и Богомајка јавили су му се у тамници, уручивши му Јеванђеље и архијерејски омофор. У исто време, неколико архијереја удостојено је у сну виђења овог јављања.

Нашли су га у тамници, како заиста држи Јеванђеље, обученог у омофор, и схватили да је његов гест био угодан Богу. Враћен му је архијерејски чин, а Светитељ се, по завршетку Сабора (на коме је, иначе, усвојен и Символ вере), вратио својој стади да га даље поучава. Лош за његовог живота људи су га призивали у невољама, болестима и бедама, а он им је, било телесним присуством или јављањем у Св. Духу, помагао и избављао их. Након краће болести, упокојио се у дубокој старости, 19. децембра 343. године. Свете мошти су му пренете у италијански град Бари, где и данас почивају. Од тада се празнује и Пренос његових моштију, 22. маја (у нашем народу познат као "летњи Св. Никола" или "млади Св. Никола").

Св. Никола је заштитник морнара, путника, сиротиње, неправедно оптужених и утамничених, борац је против јереси и секти, исцељује болесне, чува децу и спасава од опасности и тешких животних прилика. По предању, помагао је тајно трима кћерима једног заблуделог оца, обезбедивши им новац за удају, заштитивши их тиме од блуда, на који их је усмерио безумни отац. Видевши тајну помоћ Св. Николе, отац се покајао. Ова помоћ збивала се увек пред Божијим, па је одатле заживео обичај да се деца тајно дарују пред Божијим. На Западу је, у настојању да се вера обезвреди, искорени, а претходно добро уновчи, лик Св. Николе претворен у измишљени, патуљколики и комерцијализовани лик убојеног Деда-Мраза (Санта Клаус - од Сент Николауса), а прослављање Божића замењено је Новом годином. Божић-бата, дивни обичај нашег народа, заправо је друго име за тајног добротворца Св. Николаја.

ТРОПАР СВ. НИКОЛАЈУ МИРЛИКИЈСКОМ, глас 4.

Правилном вере и примером кротости, и учитељем уздржања показа те стади твојој истинитост подвига твојих.

Стога ти стече смирењем - висину духовну, а сиромаштвом - богатство. Оче, свештеноначалниче Николаје, моли Христа Бога да спасе душе наше.

ХРАМОВИ ПОСВЕЋЕНИ СВ. НИКОЛАЈУ МИРЛИКИЈСКОМ

Читава хришћанска васељена блиста манастирима и црквама посвећеним Св. Николају Мирликијском. У Србији су у његову или у част Преноса његових моштију подигнути манастири: Бања (код Прибоја), Буково (код Неготина), Св. Никола у Врању (метох Хиландара), Гориоч (код Истока), Грабовац,

Гргетег, Грнчарица (код Крагујевачког Прњавора), Драча (код Крагујевца), Ђипша (на Фрушкој Гори), Јошаница (код Јагодине), Лелић, Кончуљ (у Рашкој), Никоље (овчарско-кабларско), Нимник (код Пожаревца), Ново Хопово, Павловац, Покајница (код Димитровграда), Рукмија (код Костолца), Св. Никола (код Својнова, Параћински округ), Св. Никола (код Куршумлије)...

КАКО ТРЕБА СЛАВИТИ СЛАВУ?

Пре Славе, свештеник у дому свечара свети водицу, а дан уочи Славе сви заједно присуствују празничном бденију у цркви. На дан Славе благосиља се кољиво (жито) и славски колач, који се пресеке у знаку крста и прелије вином. За Славу треба припремити: колач (од пшеничног брашна, квасца и освећене водице), славско жито, малу свећу за жито, славску свећу, црвено вино, уље и тамјан. Ако се славски колач не спрема у својој кући, треба га покропити освећеном водицом. Славски колач представља жртву благодарности Богу. Преламане колача у облику крста симболише Христово страдање на Крсту ради нашег спасења, а преливање вином - Његову Крв, којом се спирају наши греси и дарује нови живот. Жито је символ васкрсења и победе живота над смрћу - бачено у земљу, оно проклија и распада се, али из њега ниче клас који доноси много плода. Славска свећа треба да је од чистог пчелињег воска - као што пчеле праве мед, скупљајући слadak, мирисни сок са чистих и мирисних цветова, тако и молитва свечара треба да буде из чистог срца и мирисних душа. Она означава и Светлост Христову, која растерује таму из наших душа, домова и живота, уносећи радост, заједништво и пламен вере.

Славски обичаји се, кроз прослављање Светог, врше и за здравље, напредак и благодатање оних који славе, али и као молитвено сећање на душе покојних предака, који су славили ову Славу. Жито се не спрема, како се каткад погрешно верује, за покој душе Светитеља - сви су светитељи пред Богом живи и за све нас се моле, а наша молитва и труд око спремања Славе је наше уздарје, жртва и благодарност Светоме и Господу.

На дан Славе сви одлазе на Св. Литургију, носи се жито и колач завијен у чисту, белу мараму, мало црног вина у бочици и свећица. Након Литургије, свештеник сече колач и благосиља вино, колач и жито, па сви заједно певају тропар Светитељу. Свештеник ломи колач са домаћином, свако од свечара прилази и три пута љуби колач, одговарајући на троструко свештениково: *Христос посреди нас, троструким: Јесте и биће!*

Нарочито се мора пазити да се не припрема мрсно јело за славу која пада у посни дан, у среду или петак преко године када није разрешен пост, или у време поста. У том случају, када Крсно име - Слава падне у посни дан, онда би требало славу славити само са припремљеном посном храном, а никако другачије. Посну Славу не би требало нико да слави на недостојан начин, нити да за посну Славу припрема славски ручак са мрсном храном. Боље је Славу уопште не славити, него је славити на недостојан начин. Морамо знати да Слава није ни јело ни пиће, није разуздано гошћење ни чашћење, већ слављење Божијих угодника.

Протојереј-ставрофор Жарко Гавриловић

О СЛАВЉЕЊУ СЛАВЕ КОД СРБА

Првохришћанска је вера, од Бога нам дана и од Светих апостола предана, да славимо Бога и Његове Светитеље. ... Свети Оци српски, Сава Равноапостолни, дао је нама православним Србима и једну посебну српску домаћу Славу - наше Крсно Име, тј. благословио је нашу српску породичну Славу: да свака српска породица, свака кућа и домаћинство слави онога Светитеља на чији су дан наши преци и праоци примили Христову веру и крстили се у име Св. Тројице. ... Када славимо своју домаћу и породичну Славу, не славимо је сами у кући, нити само у кући, него најпре са осталим православним хришћанима у Цркви, на заједничкој Светој Служби, Св. Литургији, где су присутни и сви Божији анђели и сви Свети, и где се спомињу сви наши живи и упокојени, па тек онда и у дому своје. И опет, у дому не славимо је сами, него у задрузи и заједници са својом породицом, са својим ближњима и сродницима, са суседима и пријатељима, и са сваким намерником Божијим који нам тога дана дође у дом, макар био и просјак и убожјак, поготову са њим. ...

Света Крсна Слава управо и има тај смисао и значај: да све нас окупи и сједини у једну праву братску Христову заједницу, у Свету Цркву као сабор Божији, као сабрање деце Божије, те зато Крсно Име и славимо у славу Божију и у част Светих, на наше спасење и обожење...

Епископ умировљени ЗХИП Атанасије (Јевтић)

ДА ЛИ СЛАВИМО СЛАВУ У ЖАЛОСТИ?

Зар треба да славимо само онда када смо весели и напредни? Наши преци дају нам друкчији пример. Цар Лазар је славио свога свеца уочи пораза на Косову. Војвода Тодор славио је свога Светога Ђорђа у тамници међу сужњима. Његова супруга била је у љутој жалости, па је ипак славила и примала госте. ... Свећа, хлеб, вино и гологлавост! Четири символа: светлост вере, зависност од Бога, љубав Божија и молитва Богу. То и јесте битно у прослављању крсних слава, Божијих светитеља, Божијих синова. ... Баш кад је жалост и мука, онда треба са већим усрђем славити и припадати свецима Божијим на молитву. Тада и свеци, односно Бог кроз свеце, више и хитније помаже. ... Само они не славе који славу сматрају весељем као и свадбу. Али, ти као учен човек треба да знаш и друге да научиш: ако се не свадбује у жалости, слава се слави и у жалости. И баш нарочито у жалости.

Св. владика Николај

Главни и одговорни уредник: протојереј-ставрофор Петар Л.Лукић. Уредник издања: Ивана Радовановић. Уређивачки савет: братство Саборне цркве. Тел.храма: 011/2636-684. Факс: 011/2636-566. www.saborna-crkva.com. sabornik@saborna-crkva.com. Публикује се у 1000 примерака.

